

Hengelo vernield. Vermoedelijk werden op die maandag hier en daar al herstellingen uitgevoerd door de Nederlandse Spoorwegen (enkele aanslagen waren mislukt doordat 'schauwers' van de Railwacht tijdig ter plaatse waren verschenen), maar dat baatte niet: in de nacht van maandag 4 op dinsdag 5 september gingen de sabotageploegen wéér aan het werk en hun succes was even groot. Vermeld zij tenslotte dat Knokploegen in Overijssel de afvoer van goederen naar Duitsland bemoeilijkten door in twee kanalen sluisdeuren te vernielen en hun draaimechanismen onklaar te maken: in het kanaal Almelo-Nordhorn bij Albergen en in het Twentekanaal bij Wiene.

Zondag en maandag waren ook de burgerverzetsgroepen tot actie overgegaan, namelijk (gelijk al vermeld) in Limburg, in het oosten van Noord-Brabant en in de provincie Utrecht. 'De wegen waren', aldus *Het Grote Gebod*¹, 'bezaaid met spijkers, spijkerlatten, Spaanse ruiters en [glas]scherven. Over de wegen gespannen staaldraden vernielden auto's en motoren. Langs de wegen in het zuiden lagen de lijken van Duitsers wier wapens verdwenen waren.'²

Al met al kon van Bijnen slechts constateren dat onder zijn algemene leiding en volgens zijn aanwijzingen voldaan was aan de opdracht welke de Geallieerde legerleiding had verstrekt – verstrekt overigens niet aan de Knokploegen maar aan de Raad van Verzet.

*

Voor de Raad van Verzet hadden, zoals wij eerder vermeldden, twee droppings plaatsgevonden: één in de nacht van 31 augustus op 1 september in Zuid-Limburg, één in de nacht van 2 op 3 september op de Veluwe.

Vlak tevoren, nl. in de nacht van 30 op 31 augustus, hadden de actiegroepen van de Raad van Verzet (Thijssen duidde ze aan met de wat weidse term 'brigades') als demonstratie ter gelegenheid van Koninginnedag (koningin Wilhelmina werd op 31 augustus vier-en-zestig jaar) in de buurt van Den Bosch en Eindhoven op minstens twee plaatsen telefoonkabels van de *Wehrmacht* en op minstens acht plaatsen grote kabels van de PTT vernield; elders in het land kwam het toen vermoede-

¹ *Het Grote Gebod*, dl. I, p. 393. ² Er deden zich in Brabant ook gevallen voor waarbij Duitse militairen hun wapens eenvoudig afgaven aan illegale werkers.